

ח:

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) [תוספתא פ"א ע"ג],
(ב) [ש"ל ל"ב, א] (ג) [ש"ל
פ"א, ע"ג], (ד) [ל"ב, א]:
[תוספתא פ"א ע"ג],
(ה) [ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב: ע"ב:
(ו) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(ז) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(ח) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(ט) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(י) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(יא) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(יב) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(יג) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(יד) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(טו) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(טז) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(יז) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(יח) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(יט) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"א) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ב) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ג) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ד) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ה) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ו) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ז) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ח) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(כ"ט) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:
(ל) [ש"ל ל"ב, א]: ע"ב: ע"ב:

ובה אמר רב"ע כו' בגון דאיכא ב"ג אפילו דיני נפשות. שהיא
האז עדים להימנות (ו) עדי הבעל ולא הספיקו לקבלם עד
לדבור מתמת אונס או מממת פחד או להקביל פני המלך או למדינת
עגלה ערופה ונשאלו רק שלשה ואין לומר שקיבלו ואמ"כ אדבור דלא
א"ש דונו לי מיתה: **מיתבי בו'**
כש"מ ארבע תבעו פסון תחלה.
לומר דלא איכא לדיני נפשות:
והביא האב עדים והוימו.
קודם גמר הדין להשאל
ליכא מיתה בזממין זא לגבות ממון
גנ' לזכא למיחש ללעו שמה יבואו
עדים אחרים ויטרכו להסיף דיוון
דהזמו וזלי סקדי שקרי ניטו ונמקס
דאיכא נפשות קולמר שיכול לבא
לדי נפשות שלא החזמו אלא הוכחו
צבי כ"ג ותבעו נפשות ה"פ תבעו
ממון שיכול לבא לדי נפשות ויחא
לפיוטו ללעו חו' כ"ג לרנן דאיכא
ששא ללעו (ו) דשייכא מיתה בתהרא
קמס דשמה יטרכו להסיף אכל
לפיוטו הקונטרס הכי נמי הוא מני
למומר דכ"ע אין מוששין ללעו אפ"ה
הי לרנן בעשרים ושלשה וי"מ לפי
הקונטרס דלדיני נקט דכ"ע מוששין
ללעו משום רבוח' דל' מאיר דא"ג
דמוששין ללעו חו' כ"ג מאיר בשלשה
כיון דליכא למיחש לסקדי אחרני
ומיחו קשה לפ"ת למאי דמסק
פלוגתא דמתניין בפלוגתא דנן זכאי דהשאל מוה"א שס רע דרבי
מאיר דלמר בשלשה יב נביעת מאה כסף דקבע אב ומוה"א שס
רע בעשרים ושלשה דרננן היינו בחיוב מיתה האשה ולא תביעת
ממון דאין עדותן בטלה בהכחשת דנין' לרנן ועוד דמשמע דקאי
האז דלמר דכולי עלמא מוששין ללעו ואי מוששין ללעו כי אימכחו
נמי ליהוי כ"ג לרבי מאיר שמה יבואו עדים ויטרכו להסיף נמי
ויהי לעו ומיחו י"מ לישב כדמוק' כגון דאימכחו כבדיקות איירי נמי
שהכחשו אפ"ה (ו) עדי האז הכחשה גמורה דהשאל לא מקטלא נמי
לרנן ופ"ה הו' כ"ג דאיכא למיחש לסקדי אחרני ואפ"ג דהני
אחרני נמי יהיו מוששין כבדיקות מ"מ מיקטלא לרנן דהכחשה
דבדיקות לאו הכחשה היא ולר"מ הו' הכחשה ואין להקשות לפ"ת
לאני ולכולהו אמוראי דלקמן דלא מייחבי מיתה לר"מ הכי מייחבי
ק' כסף הא קיי"ל בתבוח' דלא מייחבי ק' סלע היכא דלא מני
למתי לדי חיוב סקילה דלמר דפרק נערה (תבוח' דף מד): המוה"א
שס רע על הקטנה פטור כיון דלא מני למיקימה אכ' אמת היא
הדבר וסקלו י"ש לומר דמהאי טעמא לא ממעטיין אלא קטנה
דלאו בת עונשין כלל אכל נראה דוחק מה שפירש ר"ת דהכחשה כלא
הומה מייחבי ק' סלעים וז"ל לפ"ת שהיא מותרת לבעלה כלא
סונו עדותן אשת פלוני ומה דבעי דרישה והקירה לאוסרה על בעלה
וסברא הוא דלא גרע מגולות וחבלות ובידושה למי מלא רש"א פלוגתא
דאמוראי דאיכא דמפרש פלוגתא לענין כחובה דמפרש כקונטרס
ואיכא דמפרש לענין ק' סלע דמפרש רבינו חס:

ומכ"א תבעו ממון כו'. נתייחא היא: **תבעו ממון סחילה.** דלא זא
לדון בעדים אלא על פיו ולהספידה כחובתה מודיין דבשלשה: **תבעו**
נפשות סחילה. דלמר להביא עדים: **אפילו ממון.** כגון אס לא מלא
עדים ואמר דונו לי מיתה להספידה כחובה אפ"כ צעין עשרים
ושלשה תבעו כבוד ראשונים: **אלא**
לעולא. דלמר רננן ללעו חיישי
שמה ישמעו עדים ויבואו תבעו
ממון בשלשה היכי משכחת לה לעולם
עשרים ושלשה לרננן צעין משום
דמוששין ללעו: **והוימו.** דחו' ליכא
למיחש ללעו דליגלי מילתא דהני
סקדי סמיך והני סקדי שקרי ניטו
ואפילו להספידה כחובתה לא מהימנו
דהשאל כתר סקדי שקרי קא מהדר
וסקרי קמסקר ובעי למיחש מאה
סלע לאז ולו מהיה לאשה ותבעו
ממון דקאמרי רננן אחבינת מאה
סלע שהאז תובע קאי והכי קאמר
זא האז לגבות ממון מצעל שנמלא
כבר שקנן בשלשה דהומה אחרני
היא ואפ"ה כבוד ראשונים ליכא
למומר האז דדינא דמיתא הוא
דמיעקרא בעל הוה תובע והשאל
אז קא תבע: **ובמקום דאיכא דיני**
נפשות. כלומר וכל היכא דאיכא
למיחש לנפשות וכלו בתחילת הדין
אפילו אין לו עדים י"מ לחוש שמה
ישמעו ויבואו עדים עשרים ושלשה
צבי. ואית דמפרשי כל תביעת ממון
דהא שמתחלה אמנה כסף דלא
תבע לבעל ואי אפשר לומר כן דהא
לא מייחבי בעל מאה סלעים אפ"כ
היא עדים והחזמו דכל זמן שלא הביא עדים נאמן אף להספידה
כחובה דכפרישית לעיל (ע"ה) ואי כשהומה עדי מיידי מתניין חו' ליכא
למומר מוששין ללעו ועוד דמגריסין כתיבוא' דרבי חייה בר אבין זא
לגבות ממון מצעל דפריש דרבי חייה להאי תבעו ממון אמנה סלע
מכלל דע' השאל הוה שמעיין תבעו ממון אבעל ואיחו מצעל להספיד
כחובה: **אני אמר.** אי בשלשה הביא עדים דכולי עלמא מוששין ללעו
ועינין עשרים ושלשה דילמא שמעי סקדי ואחו ועדעינין עשרים
ושלשה כרישא אפילו ממון עשרים ושלשה דמוששין לכבודן של
ראשונים. והכא בפלוגתא דמתניין כגון שהביא עדים בתחילת
הזמנתו לדין דחו' ליכא למיחש (ב) סקדי אחרני והני אמרי באפי
מלתא דהתרו בה מיתה קמס ולא הוהירו לה סקילה לדין נערה
המאוסה רבי מאיר סבר חו' ליכא הכא דיני נפשות ובהני
שלשה קני למדין דיני ממונות דכחובה דכי נמי יחזמו י"מ
מאה כסף ורננן ככרי כיון דלחרו בה מיתה דיני נפשות איכא
ומיקטלא והאי טנה הוא וכו' ונתייחא דקתיב לרננן תבעו ממון
בשלשה דמתרעה רב חייה בר אבין: **ושאר כל חייבי מיתוס כו'.**
גבי מיתוס קאי דרממנא אמר (דברים יג) לא תחמול ולא תכסה
ונראה נלי התראה על ידי הכמות עדים: **עדה.** כ"ג: **ועד**
שודיעו. עדיו בשעת התראה שהיא חייב מיתה צבית דין אס
יעבור עבירה זו ומיחו אפ"ג דלא מוכרי ליה אחו מיתה התראה היא
ומייחבי כרננן: **רב פפא.** כדאני נמי סבירא ליה דמוששין ללעו
ולכבודן של ראשונים והכא דלמר רבי מאיר גנ' כגון שהביא עדים
עמו בתחלת הזמנתו לדין ואמרו ולין אמרו בה לפי שהאשה
חבירה היא ולא הוהרענו להתרות בה רבי מאיר סבר אף על גב
דחבירה היא לא מיקטלא הלכך לא כריסין לאינפוי חו' עשרים
ושלשה אלא שלשה לדין דיני ממונות דכחובה ורננן ככרי
יפי כר' יהודה: **אלא לפכחין.** שלא יוכל לומר סבור הייתי שמתר:

הגרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אפי' וכו'
(ב) למיחש להספיד: (ג) תוב'
ד"ה רבא וכו' לעי' הנכנ':
(ד) ד"ה והביא וכו' לרננ'
(ה) השאל דלעו דאין
דסיכא מיתה: (ו) מאד'
שהכחשו אפ"כ עדי האז
לעדי הכחשה הכחשה
גמורה וכו' ואפ"ה הו'
כ"ג אפ"ג אפ"ג אפ"ג
למיתוס להספיד אחרני
מ"מ איכא למיחש
שמה יבוא עדי הזמנ'
וידינו לעדי האב
שהכחשו לעדי הבעל
אי נמי דישי לבעל ב'
כתי עדים המכחישות
אז"ל בבדיקות דאי
שפיר איכא למיחש להספד
כו' כ"ג וד"ה אפי' כ"ה
מייחבי: (ח) ד"ה מוששין
וכי' שהביא הנכנ':
(י) מאד' דסיכא הנכנ'
הביא עדים שוביחה
והביא: (י) מאד' כיון
דסברי דכ"ע כ"ג ויתבת
רננן תמחן:

מוסף רש"י

ושאר כל חייבי מיתוס.
יין ממשית. שאיט לרין
התראה דרממנא אמר לא
תחמול ולא תכסה עליו
ועדה ונדיים
והתראה. עדי עדים לאו
דוקא. דמיתוס נמי עדים
ועדי קא כ"ע. וכה דנקט
ושאר משום התראה נקט
לה שסו.

הביא עדים והחזמו דכל זמן שלא הביא עדים נאמן אף להספידה
כחובה דכפרישית לעיל (ע"ה) ואי כשהומה עדי מיידי מתניין חו' ליכא
למומר מוששין ללעו ועוד דמגריסין כתיבוא' דרבי חייה בר אבין זא
לגבות ממון מצעל דפריש דרבי חייה להאי תבעו ממון אמנה סלע
מכלל דע' השאל הוה שמעיין תבעו ממון אבעל ואיחו מצעל להספיד
כחובה: **אני אמר.** אי בשלשה הביא עדים דכולי עלמא מוששין ללעו
ועינין עשרים ושלשה דילמא שמעי סקדי ואחו ועדעינין עשרים
ושלשה כרישא אפילו ממון עשרים ושלשה דמוששין לכבודן של
ראשונים. והכא בפלוגתא דמתניין כגון שהביא עדים בתחילת
הזמנתו לדין דחו' ליכא למיחש (ב) סקדי אחרני והני אמרי באפי
מלתא דהתרו בה מיתה קמס ולא הוהירו לה סקילה לדין נערה
המאוסה רבי מאיר סבר חו' ליכא הכא דיני נפשות ובהני
שלשה קני למדין דיני ממונות דכחובה דכי נמי יחזמו י"מ
מאה כסף ורננן ככרי כיון דלחרו בה מיתה דיני נפשות איכא
ומיקטלא והאי טנה הוא וכו' ונתייחא דקתיב לרננן תבעו ממון
בשלשה דמתרעה רב חייה בר אבין: **ושאר כל חייבי מיתוס כו'.**
גבי מיתוס קאי דרממנא אמר (דברים יג) לא תחמול ולא תכסה
ונראה נלי התראה על ידי הכמות עדים: **עדה.** כ"ג: **ועד**
שודיעו. עדיו בשעת התראה שהיא חייב מיתה צבית דין אס
יעבור עבירה זו ומיחו אפ"ג דלא מוכרי ליה אחו מיתה התראה היא
ומייחבי כרננן: **רב פפא.** כדאני נמי סבירא ליה דמוששין ללעו
ולכבודן של ראשונים והכא דלמר רבי מאיר גנ' כגון שהביא עדים
עמו בתחלת הזמנתו לדין ואמרו ולין אמרו בה לפי שהאשה
חבירה היא ולא הוהרענו להתרות בה רבי מאיר סבר אף על גב
דחבירה היא לא מיקטלא הלכך לא כריסין לאינפוי חו' עשרים
ושלשה אלא שלשה לדין דיני ממונות דכחובה ורננן ככרי
יפי כר' יהודה: **אלא לפכחין.** שלא יוכל לומר סבור הייתי שמתר:

ומיחו קשה לפ"ת למאי דמסק
פלוגתא דמתניין בפלוגתא דנן זכאי דהשאל מוה"א שס רע דרבי
מאיר דלמר בשלשה יב נביעת מאה כסף דקבע אב ומוה"א שס
רע בעשרים ושלשה דרננן היינו בחיוב מיתה האשה ולא תביעת
ממון דאין עדותן בטלה בהכחשת דנין' לרנן ועוד דמשמע דקאי
האז דלמר דכולי עלמא מוששין ללעו ואי מוששין ללעו כי אימכחו
נמי ליהוי כ"ג לרבי מאיר שמה יבואו עדים ויטרכו להסיף נמי
ויהי לעו ומיחו י"מ לישב כדמוק' כגון דאימכחו כבדיקות איירי נמי
שהכחשו אפ"ה (ו) עדי האז הכחשה גמורה דהשאל לא מקטלא נמי
לרנן ופ"ה הו' כ"ג דאיכא למיחש לסקדי אחרני ואפ"ג דהני
אחרני נמי יהיו מוששין כבדיקות מ"מ מיקטלא לרנן דהכחשה
דבדיקות לאו הכחשה היא ולר"מ הו' הכחשה ואין להקשות לפ"ת
לאני ולכולהו אמוראי דלקמן דלא מייחבי מיתה לר"מ הכי מייחבי
ק' כסף הא קיי"ל בתבוח' דלא מייחבי ק' סלע היכא דלא מני
למתי לדי חיוב סקילה דלמר דפרק נערה (תבוח' דף מד): המוה"א
שס רע על הקטנה פטור כיון דלא מני למיקימה אכ' אמת היא
הדבר וסקלו י"ש לומר דמהאי טעמא לא ממעטיין אלא קטנה
דלאו בת עונשין כלל אכל נראה דוחק מה שפירש ר"ת דהכחשה כלא
הומה מייחבי ק' סלעים וז"ל לפ"ת שהיא מותרת לבעלה כלא
סונו עדותן אשת פלוני ומה דבעי דרישה והקירה לאוסרה על בעלה
וסברא הוא דלא גרע מגולות וחבלות ובידושה למי מלא רש"א פלוגתא
דאמוראי דאיכא דמפרש פלוגתא לענין כחובה דמפרש כקונטרס
ואיכא דמפרש לענין ק' סלע דמפרש רבינו חס:
הוששין צ"ע והוששין אבבודן ש"י ראשונים. אפ"ג דמוששין
ללעו אחי נפקא לן במאי דמוששין לכבודן של ראשונים
(ה) שהביא הבעל עדים שזינה והביא האז עדים והוימו וה"ה דהו'
מני למומר אין מוששין לכבודן של ראשונים אכל אין לפרש
וממוששין ללעו כ"ש דמוששין לכבוד של ראשונים דכחובה אמרי רננן זא
לגבות ממון גנ' וז"ל אבי
ושאר אמוראי דלקמן היכי מוקמי שבעו ממון בשלשה דלדידהו כגון שהביא הבעל עדים שזינה והביא האז עדים
והוימו דמוק' לעיל כיון דסברי (ו) רננן דכולי עלמא מוששין לכבודן של ראשונים ויש לומר דלדידהו תבעו ממון והביא האז עדים שאלו התרו
בה כלל דליכא מיתה אלא ממון ובקונטרס פירש דמוק' לה כרנא ורבי חייה שהביא הבעל עדים שזינה והביא האז עדים והוימו
וליכא למיחש לכבודם של ראשונים דלינא אחרניא הוא דמיעקרא הוה בעל תובע ונראה דוחק:
בערה ועדים ובהתראה. ומסית נמי לרין עדה אלא משום דכתיב (במדבר לה) והזילו העדה ומסית אין מהספידן זכותו שאין טועיין
למסית אכל לענין עשרים ושלשה דרשינן מהאי קרא דלין סברא תלנן גיין מסית לשאר חייבי מיתוס ועדים והתראה
נמי לרין במסית אלא משום שמכנייין לו עדים וגם אין מתרין זו בפירוש אלא אומרים לו היאך ניחא אבינו שבמסית ועבדו
עזים ואנשים (ד' דמיתוס) [למק' דף טו]: **באשה** חבירה. וכגון דלמר שבעל ומור ועבעל דלי לאו הכי מתון
שאין להרנן שיכולין לומר לאוסרה על בעלה כגון אף היא אינה נהגת כדאמרין בריש היו נודקין [למק' דף טו].

דלחרו